

Op een goede en efficiënte manier oefenen maakt het studeren leuker.

Waar moet je opletten als je gaat oefenen? Het is natuurlijk belangrijk om op een goede piano te spelen maar zorg ook voor een goede pianokruk die op hoogte verstelbaar is. Je moet rechtop en ontspannen achter de piano kunnen zitten.

Hoe vaak moet ik oefenen? Probeer dagelijks te oefenen, het is beter twee keer op een dag bijvoorbeeld een kwartier te oefenen dan een keer op een dag een half uur. Beginners zullen met 15 tot 30 minuten per dag oefenen goede vorderingen maken, meer gevorderde pianisten spelen een uur per dag. Professionele pianisten spelen vaak meerdere uren per dag

Een nieuw stuk beginnen. Als je een nieuw stuk voor het eerst gaat oefenen, is het belangrijk om langzaam te beginnen. Ook al gaat het om een snel stuk. Als er in de linkerhand of in de rechterhand een moeilijke passage voorkomt, kun je deze met handen apart oefenen. Het komt vaak voor dat het samen spelen van de linkerhand en de rechterhand moeilijk is terwijl de linkerhand apart en de rechterhand apart juist makkelijk is. Het heeft nu geen zin om de handen apart te oefenen. De juiste studeermethode is nu om met twee handen samen heel langzaam in korte stukjes te oefenen, bijvoorbeeld per maat of per zinsdeel. Oefen deze korte stukjes een paar keer en ga dan verder met een ander kort stukje. Wissel dit steeds af. Probeer vanaf het begin af aan ook uit je hoofd te spelen en probeer het ook eens met ogen dicht. Oefen een nieuw stuk nooit van het begin naar het eind. Bekijk een nieuw stuk van tevoren eens helemaal door en zoek uit of er herhalingen in voorkomen, waar moeilijke passages zitten en waar de makkelijke passages zitten. Begin dan niet alleen bij het begin, maar ga ook de moeilijke passages oefenen. Als het eerste gedeelte van een nieuw stuk al wat beter gaat, ga dit dan niet eindeloos herhalen totdat je een fout maakt maar ga dan het laatste gedeelte of het middengedeelte van dit stuk oefenen.

Hoe moet een nieuw stuk gaan klinken? Soms ga je een nieuw stuk oefenen en weet je helemaal niet hoe dit moet gaan klinken. Je kunt de docenten vragen het voor te spelen, misschien is er een opname van dit stuk te krijgen en kun je dit gaan beluisteren. Om veel muziek te leren kennen is het goed om veel soorten muziek te beluisteren. Niet alleen klassieke muziek maar ook popmuziek of jazz. Het oefenen is niet de voorbereidingen voor de pianoles. De pianoles is het moment waarop de docent jou kan leren hoe je verder moet gaan met de stukken die je speelt zodat je deze kunt verbeteren.

Elf studeer regels om zinvol muziek te leren spelen.

Regel 1 Bij het studeren is concentratie een eerste vereiste. Studeer nooit plichtmatig verder als je er je hoofd niet kunt bijhouden. Vermoeid en ongeconcentreerd studeren is vervelend en nutteloos.

Regel 2 Werk altijd aan meerdere stukken tegelijk en wissel regelmatig af. Werk niet te lang achter elkaar aan een moeilijkheid. Zes maal tien minuten aan iets werken levert veel meer resultaten dan eenmaal 60 minuten achter elkaar. Geef het gestudeerde altijd gelegenheid om te bezinken.

Regel 3 Herhalen is een van de belangrijkste studiemethoden maar moet met verstand gehanteerd worden. Het staat niet vast dat tien maal herhalen meer of beter resultaat oplevert dan vier maal.

Regel 4 Als je een fout maakt probeer, alvorens het over te doen, eerst te achterhalen wat er precies fout ging, waarom het fout ging en hoe je de fout moet verbeteren.

Regel 5 Het instuderen van de goede noten van een stuk, zonder op de voordracht te letten, is tijdverspilling en een bijzonder onmuzikale bezigheid.

Regel 6 Langzaam studeren is een onmisbare studeermethode. Het bevordert de rust, de concentratie en de nauwkeurigheid. Het leidt echter beslist niet zonder meer tot het beoogde snelle tempo. Ook het juiste tempo zal geoefend moeten worden. Zacht en genuanceerd studeren levert betere resultaten op dan hard.

Regel 7 Studeer nooit stukken "waar je zelfs op je tenen nog niet bij kunt".

Regel 8 Noteer tijdens het studeren vingerzettingen, boogjes, puntjes, enzovoort netjes, duidelijk en consequent in het boek. Dit bevordert het onthouden. Probeer niet steeds tijdens het spelen aan het boek vast te zitten, maar probeer al in een vroeg stadium, steeds kleinere en later ook grotere fragmenten van buiten te spelen.

Regel 9 In het algemeen kun je, wat je in gedachten precies kunt voorstellen ook zonder haperen spelen. Studeren moet eigenlijk ook meer een denk- dan een bewegingstraining zijn.

Regel 10 Verdiep je in de stukken die je speelt. Bestudeer ook de vorm en de achtergronden ervan. Lees over de componist, over de stijl, over de uitvoeringspraktijk. Luister naar interpretaties van andere pianisten. Probeer ook het kleinste motiefje waaraan je studeert te zien als een wezenlijk en onmisbaar onderdeel van het gehele werk.

Regel 11 Als je huidige werkwijze op veel punten verschilt van deze regels, nemen er dan ruim de tijd voor om deze regels een voor een uit te proberen en tot een gewoonte te maken. Goed leren studeren is het voornaamste doel van het studeren.

Voor het eerst oefenen

Veel kinderen hebben in hun studeergewoonten een hebbelijkheid die de oorzaak is van veel teleurstelling en latere mislukking; namelijk de neiging om, zodra er iets fout gaat weer bij het begin te beginnen en dit zo vaak te herhalen dat het min of meer toevallig een keer wel lukt. Het gevolg is dat van vele stukken het begin, de eerste fout plus de angst voor die fout muurvast is ingestudeerd. Hier wordt al vaak de basis gelegd voor een latere angst en podiumvrees.

Fouten maken Als je aan het spelen bent kan er wat fout gaan. De meeste mensen voelen dan de neiging om opnieuw te beginnen. Dat is begrijpelijk, maar beter is om eerst even na te denken. Wat ging er verkeerd? En ook: waarom ging het verkeerd? Was ik er met mijn gedachten niet bij of weet ik niet precies wat er eigenlijk staat?

Noten leren Als je niet precies weet wat er staat is het natuurlijk zaak om eerst maar eens op je gemak de noten aan te kijken en je een beeld te vormen van wat er precies moet gebeuren. Het is altijd goed om het mislukte stukje eerst een paar maal langzaam en aandachtig door te spelen. Daardoor zal in veel gevallen de fout al verdwijnen. Hierna moet het verbeterde stukje in een groter geheel worden ingepast, dat wil zeggen in de hele regel of het deel waarin het voorkwam. Je moet daarbij vast voornemen om dezelfde fout niet weer opnieuw te maken.

Wat zijn de meest gemaakte studeer fouten?

- Spelen en studeren met je gedachten bij heel andere dingen.
- Steeds maar weer herhalen zonder je af te vragen waarom.
- Steeds maar weer herhalen van gedeeltes die je eigenlijk allang kent.
- Steeds maar weer herhalen in de hoop dat het vanzelf wel zal gaan lukken.

Kun je dan studeren zonder herhalen? Het is niet bewezen dat tienmaal herhalen meer resultaat heeft dan b.v. viermaal. Iets vaker over doen totdat het helemaal vanzelf gaat is een tamelijk domme bezigheid. Als je tienmaal iets overdoet op precies dezelfde manier heb je ook je fouten en eigenaardigheden muurvast ingestudeerd. Het is dan heel moeilijk om er nog wat aan te veranderen.

Dus oefen slim Iets vijf keer overdoen, dan een paar minuutjes iets anders spelen en dan nog eens vijf keer, heeft meer effect dan hetzelfde 25 keer achter elkaar te herhalen. Zo krijg je een veel beter resultaat als je per dag drie maal vijftien minuten studeert, dan 1 keer een heel uur achter elkaar. Deze voorbeelden zijn niet overdreven maar door onderzoekingen bevestigd! Begin niet steeds ook aan het begin van het stuk te studeren, maar ook eens in het midden of vlak voor het einde. Je voorkomt dan dat je een heleboel stukken van het begin goed kan spelen en de rest een beetje. Als je een stuk een poosje heb laten rusten omdat je het gevoel kreeg dat je er niet meer mee verder kwam, kan het daarna blijken of het vanzelf beter is geworden. Allerlei dingen waar je eerst problemen mee had lukken ineens zonder markeren, andere problemen lijken gewoon spoorloos verdwenen.

<http://www.warnerfokkens.nl/praktijk/oefentips.doc>